

Sladder lønner seg?

FOTO: WAY IMAGES

Å sladre på sjefen eller kolleger kan gi bedre samarbeid på jobben, skriver forskning.no.

Forskere i psykologi ved Vrije Universiteit i Amsterdam har funnet ut at sladring på kolleger kan være lønnsomt. Gjennom flere eksperimenter fant forskerne ut at sladder øker gruppesamarbeidet og reduserer egoistisk atferd. Studien er publisert i Scientific Reports.

– Studien er veldig spennende. Funnet demonstrerer at det å ha mulighet til å håndheve sosiale kontrakter er en avgjørende forutsetning for samarbeid og tillit, forklarer psykolog Mads Nordmo, høyskolelektor ved Handelshøyskolen BI.

Det er en kjent sak at mennesker har en tendens til å samarbeide når de vet at ryktet deres står på spill, ifølge de nederlandske forskerne som ville teste ut om det er sladder eller sanksjoner som innvirker mest på gruppeatferden. De fant at sladder er det billigste virkemidlet.

– Vi anser nok sladder og straff som negativt. Men sladder og straff har ofte følelsesmessig basis i sinne, og sinne er en helt avgjørende følelse for at grupper skal kunne fungere, forklarer høyskolelektor Mads Nordmo til forskning.no.

Sinne motiverer oss til å håndheve brudd på sosiale kontrakter. Dersom denne motivasjonen ikke fantes ville mennesker antakelig ikke håndhevet sosiale kontraktsbrudd like effektivt. Følgelig ville sosiale kontrakter vært meningsløse, og gruppefungering og tillit ville ikke fått grobunn, forklarer han.

– Menneskets evne til å føle og la seg motivere av sinne er en evolusjonær

forutsetning for våre komplekse og sammenvevde samfunn, forklarer Nordmo.

Deltakere i den gruppa som sladret, stolte dessuten mer på sin nye partner i det påfølgende spillet om tillit.

Verken de som bare kunne straffe, eller de som både kunne straffe og sladre fikk noen særlig endring av tillit i det påfølgende spillet.

Funnet føyer seg inn i en lang rekke studier både fra laboratorier og felt. Sladder er også en verdifull kilde til kunnskap om oss selv, har en tidligere studie fra Nederland vist.

– Det viktigste nye bidraget fra disse forskerne, er at muligheten for gratis sladder kan være mer effektivt enn muligheten for økonomisk straff, kommenterer Nordmo.

Men han vil ikke ta til orde for at samfunnet eller arbeidsplasser bør forsøke å dyrke frem mer straff og sladder av den grunn.

Høyskolelektoren understreker at det er forskjell på et forsøk og en ekte arbeidsplass. Han er kritisk til forskernes konklusjon om at sladder er mer effektivt enn straff.

– Selv om forskerne viste at muligheten til å sladre fremmet mest samarbeid og tillit mellom forsøkspersonene, er det usikkert om det vil være mer effektivt enn sanksjoner i det virkelige liv. Slik sett har ikke nødvendigvis slike forsøk ekstern gyldighet, mener Nordmo.

På en arbeidsplass er det mange faktorer som potensielt kan virke mot hverandre. Den psykososiale kostnaden ved å sladre eller baksnakke på en arbeidsplass kan være annerledes enn å sende en advarsel i et anonymisert økonomisk dataspill, forklarer han.

– Derfor kan ikke denne delen av konklusjonen nødvendigvis generaliseres til arbeids- og samfunnsliv uten videre forskning, understreker psykologen.

Kilde: J. Wu mf: Gossip versus Punishment: The efficiency of reputation to promote and maintain cooperation. Scientific Reports. Nr 6, 2016. doi: 10.1038/srep23919

Fosfat bedre for barn

FOTO: WAY IMAGES

Tannkrem med lavt fluorinnhold som kompletteres med fosfat beskytter småbarns tenner bedre mot karies enn vanlig fluortannkrem viser ny forskning. Dette skriver den svenske Tandläkartidningen.

Uro for at små barn skal få dental fluorose av for mye fluor i tannkremen har resultert i anbefalinger om å bruke tannkrem med lavt fluorinnhold i noen land.

Men lavfluortannkremens effektivitet som kariesbeskyttelse er uklar. I Europa anbefales i stedet tannkrem med normalt fluorinnhold (1 000st–1 500 ppm fluor), men i liten mengde. Ulempen er at ansvaret for å kontrollere mengden tannkrem og dermed fluoreksponeringen hviler på foreldrene.

Nå kan imidlertid brasilianske forskere ha løst problemet.

I en dobbeltblind, randomisert og kontrollert studie over 18 måneder har de latt 600 førskolebarn i alderen halvannet til fire år børste tennene med en av følgende tre tannkremer:

Vanlig tannkrem inneholdende 1 100 ppm fluor, lavfluortannkrem med 500 ppm fluor pluss 0,25 prosent kalsiumglyserofosfat eller lavfluortannkrem med 500 ppm fluor pluss en prosent natriumtrimetafosfat.

Barna ble undersøkt i barnehagene sine av to kalibrerte tannleger; først ved studiens begynnelse og siden hver sjettemåned. Ved undersøkelsene målte de kariesprevalensen med en DMFS-indeks.

Etter 18 måneders tannbørsting fant man at de barna som børstet med lavfluortannkremen med natriumtrimetafosfat hadde den laveste økningen av DMFS-indeks, med 0,26.

Barna som børstet med lavfluortannkremen med kalsiumglyserofosfat hadde en økning av indeksen med 0,54, mens barna som børstet med den vanlige fluortannkremen hadde en økning på 0,74.

Lavfluortannkremen med fosfat er like bra eller bedre enn vanlig tannkrem, konkluderer forskerne.

Kilde: J Dent; Freire et al

Les mer: <http://bit.ly/2bvpuQK>

Mer åpenhet om tellekanter

FOTO: VAY IMAGES

Et nytt nettsted skal legge forholdene til rette for informasjon, kommunikasjon, større åpenhet og mer transparenss knyttet til arbeidet med publiseringsindikatoren, skriver Forskerforum. Etableringen av nettstedet kommer etter at en rapport har påpekt flere utfordringer rundt organiseringen av arbeidet i Det nasjonale publiseringsutvalget, blant annet hvordan nomineringsprosessen av tidsskrift gjennomføres i de ulike fagorganene, og hvordan informasjon om indikatoren gjøres tilgjengelig. Les mer på nip.nsd.no.

Antibiotika gjør overvektig

Antibiotika øker kroppsvekten til svin og andre slaktedyr og brukes derfor flittig i landbruket, skriver det danske Tandlægebladet. En ny retrospektiv kohortundersøkelse har nå påvist at noe tilsvarende gjør seg gjeldende for barn.

Undersøkelsen omfatter 21 714 engelske barn, og 6,4 prosent av disse var overvektige i fireårsalderen. Det viste seg at barn som hadde fått antibiotika minst tre ganger innen de fylte to år hadde økt risiko for å bli overvektige som fireåringer.

Andre undersøkelser har vist at det årlig skrives over 10 millioner resepter på antibiotika til barn uten klar indikasjon

Cand.scient.san., ph.d., Institut for Sygdomsforebyggelse, Region Hovedstaden og Københavns Universitet, Teresa Adeltoft Ajslev kommenterer undersøkelsen:

- Dette er en grundig og interessant studie som i likhet med flere andre har påvist en sammenheng mellom inntak av antibiotika tidlig i livet og fedme blant barn. Den spesifikke årsakssammenhengen er ennå ikke kjent, men vi vet at antibiotika, og særlig bredspektre varianter, ødelegger mange av tarmbakteriene og derved innsnevrer diversiteten av bakterier i tarmen. Vi vet også at slanke individer har en mer forskjelligartet tarmflora enn overvektige. I tillegg vet vi at der er spesifikke forskjeller mellom bakteriesammensetningen hos henholdsvis overvektige og slanke individer. Det tar lang tid for tarmbakteriefloraen å reetablere seg etter en antibiotikakur. For at diversiteten i bakteriefloraen skal kunne gjenetableres kreves det at bakteriearten fortsatt er til stede eller tilføyes, for eksempel via kosten. Til slutt kreves det at det er «plass» på tarmveggen; det vil si at symbiosen mellom bakterieartene i tarmen gjenfinnes. Tallrike antibiotikakurer kan altså ha langsiktige konsekvenser for diversiteten av bakterier, og er tilsynelatende svært avgjørende for tarmens barrierefunksjon. En tett tarmbarriere menes å være særlig essensiell

for blant annet beskyttelse mot for eksempel patogene bakteriers inntrengen. Barrieren kan dessuten være med på å minske et for lett opptak av næringsstoffer (bl.a. via spesifikke bakterier, som bryter ned fibre til kortkjedete fete syrer og derved sikrer en sterk slimhinnedannelse og opprettholdelse av barrierefunksjonen).

Kilde: Scott FI, Horton DB, Mamtani R, Haynes K et al. Administration of antibiotics to children before age 2 years increases risk for childhood obesity. *Gastroenterology* 2016, in press: <http://dx.doi.org/10.1053/j.gastro.2016.03.006>.

Vaksine mot periodontitt

FOTO: VAY IMAGES

En internasjonal forskergruppe med forskere fra Israel, USA og Polen holder på med å utvikle en vaksine mot periodontitt, skriver den svenske Tandläkartidningen.

De er fortsatt på dyreforsøkkstadiet, og resultatene ser lovende ut. Gjennom å vaksinere mus med periodontitt med et kunstig fremstilt protein fra bakterien *Porphyromonas gingivalis* minskede de den alveolare bennedbrytningen hos de vaksinerte musene med 50 prosent, sammenlignet med uvaksinerte mus. Forskerne kan vise at vaksinasjonen gir et tidlig lokalt immunsvare i musene. De mener at det kunstig fremstilte proteinet de har fått frem er en lovende kandidat for en vaksine mot periodontitt hos mennesker.